

HET WOORD VAN DE WEEK

Orgaan van DE HUMANISTISCHE LUISTERKRING

20e jaargang nr. 44

29 okt. 1967

administratie
postbus 114, Utrecht
tel. 030-24641
postgiro 58

abonnementsprijs voor Nederland, andere E.E.G.-landen, Suriname, Curaçao en de Antillen f 7,50 per jaar
Overige landen f 10,— per jaar
losse nummers f 0,50
verschijnt wekelijks

De ontwikkeling van Humanitas

Het is een bijzonder plezier om vandaag iets voor U te mogen vertellen over de Nederlandse Vereniging voor Maatschappelijk Werk „Humanitas” naar aanleiding van ons twee-jaarlijks congres, dat gisteren en vandaag in Eindhoven gehouden wordt.

Wanneer ik een balans opmaak van wat er de laatste jaren met Humanitas gebeurd is dan kun je dat ongeveer samenvatten met de uitdrukking dat er plaats gehad heeft een zekere consolidatie in Humanitas.

Humanitas is een vereniging die allerlei soort maatschappelijk werk doet. Op dat punt zijn we de enige in Nederland. We doen aan bejaardenwerk, we hebben bejaardentehuizen, voor een deel alleen, voor een deel samen met het Humanistisch Verbond en De Vrije Gedachte, we doen kindbescherming, we hebben een kinderkuis, we doen gezinsverzorging, we doen algemeen maatschappelijk werk en ook samen met het Humanistisch Verbond hebben we consultatiebureaus voor levens en gezinsmoeilikheden.

Het is dus een grote vereniging met veel, veellei en moeilijk werk. En het is dus van tijd tot tijd nodig om dat werk te consolideren; om te zorgen dat het niet te snel uitschiet naar allerlei kanten. Die consolidatie heeft in de laatste jaren plaats gehad; ik bedoel niet alleen financieel we hebben ook wel eens een tijd gehad dat we het financieel heel moeilijk hadden, maar op het ogenblik is dat aanzienlijk beter, dankzij de hulp die wij van zoveel mensen krijgen bij onze jaarlijkse loterij. Wij bedoelen met die consolidatie iets anders, consolidatie in 't bijzonder van ons werk. We hebben zo een 25 à 30 duizend leden, dat hangt ervan af of je de leden die alleen lid zijn van de gezinsverzor-

ging meetelt, ja of nee. Dat aantal is in de laatste jaren niet zo bijzonder gestegen.

Maar wat wel gestegen is, is het aantal beroepskrachten en het geld dat we hebben besteed in de laatste jaren.

We hebben zo ongeveer een 90 afdelingen. Dat aantal is gelijk gebleven; er zijn er een paar bij gekomen, maar er zijn ook een aantal die een combinatie gemaakt hebben, omdat ze, door samen te gaan, groter, sterker en krachtiger werden en daardoor in staat waren om beroepsmedewerkers aan te stellen.

Dat heeft tot gevolg gehad dat we het vorig jaar — ik mag U een enkel cijfer noemen, hoewel het noemen van cijfers vervelend is — dat we in 1965: 697 beroepsmedewerkers in dienst hadden en in het jaar 1966: 854. Een belangrijke stijging van bijna 160 mensen.

In 1965 hebben we 3,8 miljoen uitgegeven en in 1966 was dat, alle afdelingen, alle gewesten en het hoofdbestuur tesamen, 4,8 miljoen; een stijging van 1 miljoen gulden in een jaar.

Wat zijn de consequenties geweest van deze consolidatie. De consequentie is dat we veel meer beroepskrachten dan vroeger in dienst hebben en dat het maatschappelijk werk, zoals wij dat uitvoeren, dus veel meer beroepsmatig wordt gedaan. Dat is in overeenstemming met de tendentie die in het algemeen in het maatschappelijk werk in Nederland te constateren is en die ook te zien is in de manier waarop onze beroepsmedewerkers op de sociale academies worden opgeleid.

Het maatschappelijk werk is niet meer: de mensen proberen te helpen aan dingen die ze tekort komen; het is bepaald heel iets anders dan de vroegere liefdadigheid. Het is geworden tot een uitermate moeilijk vak, waarvoor een gro-

Najaarsconferentie Socrates

Op 12 november a.s. zal op deze conferentie het onderwerp

'Mensen begrijpen'

aan de orde worden gesteld.

Sprekers: Prof. dr. G. A. Kooij; dr. A. J. Wichers.

Voorzitter: Prof. dr. W. van Dooren.

Plaats: Internationale School voor wijsbegeerte, Dodeweg nr. 8, Oud-Leusden.

Aanvang: 10.30 uur. Einde: 16.00 uur.

Deelnemersprijs bedraagt f 4,— per persoon.

Donateurs, contribuanten en studenten f 2,—.

Lunch f 4,50 (niet verplicht).

Nadere mededelingen en aanmeldingsformulieren te verkrijgen bij het Secretariaat van de Humanistische Stichting „Socrates”, Postbus 114, Utrecht. Giro nr. 58.22.93. Tel. 030-24641.

te deskundigheid en een heel zware en ingewikkelde opleiding nodig is. Wat wil het maatschappelijk werk. Het wil mensen, die om een of andere reden niet meer de aansluiting met de maatschappij waarin ze leven kunnen vinden, helpen om zelf weer met die maatschappij in het reine te komen. Het is dus eigenlijk een soort sociale therapie. Nu is U wel duidelijk geworden dat dit soort werk niet meer door vrijwilligers gedaan kan worden. En toch is, meer dan twintig jaar geleden, Humanitas opgericht als een vereniging van vrijwilligers. We hebben toch onze taak gezien — en het is nog steeds naar wij menen onze taak — om allerlei eenvoudige hulpverlening te verschaffen aan mensen die dat nodig hebben, om bejaardensociëteiten te organiseren, om leesportefeuilles voor bejaarden te laten circuleren, om kinderkampen in te richten, om eventueel een crèche in stand te houden voor moeders die zelf werken en hun kinderen overdag niet kunnen verzorgen. Al dat soort werk valt eigenlijk niet onder het maatschappelijk werk waar voor

onze beroepskrachten, waarvan we er steeds meer hebben, zijn opgeleid. En het merkwaardige is dat, dat eenvoudige hulpverleningswerk, dat zeker even nodig is als de sociale therapie die onze beroepsmedewerkers uitoefenen, een beetje tussen schip en kaai is terecht gekomen. Onze vrijwilligers hebben allemaal bestuursfuncties of althans vele van hun hebben dat, dat kost ze bijzonder veel moeite en tijd en steeds meer naarmate het beroepswerk toeneemt.

Er is een loonadministratie; een beroeps maatschappelijk werker moet een kantoor hebben, een plaats om te zitten, er komt dus steeds meer administratief werk bij en er komen steeds minder mensen die in de gelegenheid zijn aan dat eenvoudige hulpverleningswerk leiding te geven.

We hebben er al eens over gedacht om vrijwilligers die daar plezier in zouden hebben te scholen in het leiden van dit type hulpverleningswerk zoals bijvoorbeeld het organiseren van bejaardensociëteiten. We hebben ook wel boekjes daarover uitgegeven en die ter beschikking van onze leden gesteld en we vragen ons ook wel eens af of de Sociale Academie bij hun programma's niet een speciale opleiding zouden voegen voor maatschappelijk werkers wier specialisme het dan zou worden leiding te geven aan vrijwilligers die deze eenvoudige hulpverleningstaken uitvoeren.

U begrijpt dat dit alles tot zekere wijziging in de structuur van Humanitas geleid heeft. Onze beroepsfunctionarissen, waar wij altijd bijzonder graag naar luisteren, hebben het gevoel dat het beleid wel eens te uitsluitend bepaald wordt door de bestuursleden, vrijwilligers, ondeskundigen. In hoeverre er een mogelijkheid van inspraak in de beleidsvorming moet komen zal in de volgende jaren wel eens moeten worden onderzocht.

En waar houdt ons congres zich deze dagen nu mee bezig? Met twee problemen die eigenlijk samenhangen en die allebei voortkomen uit wat ik U hiervoor vertelde. We hebben in de eerste plaats een prognose gemaakt van hoe het in de volgende, laat ik zeggen, vijf jaar met Humanitas zal gaan. We zijn een vereniging voor maatschappelijk werk op ondogmatische grondslag. We staan in het bijzonder open voor buitenkerkelijken en voor iedereen die bereid is om de medemens zonder een dogmatische grondslag tegemoet te treden. In welke plaatsen kunnen we nu nog verder gaan met onze organisatie-uitbouw? In welke plaatsen zullen we

Humanistische Correspondentiekring voor huwelijkscontacten opgericht door het Humanistisch Verbond, verleent bemiddeling bij het leggen van contacten tussen personen, die een huwelijkspartner zoeken.

Inlichtingen postbus 210, Utrecht. Gaarne 40 ct aan postzegels insluiten.

(adv.)

Kalender 1968

De kalender 1968 van het
Humanistisch Verbond
is verschenen.

Deze is wederom in
2-kleurendruk uitgevoerd.

De prijs is

f 3,25

Uw bestelling zien wij gaarne tegemoet door
storting of overschrijving van f 3,25 op post-
rekening 304960 t.n.v. het Humanistisch Ver-
bond, Utrecht.

In de omschrijving: Kalender 1968.

om die organisatie uit te breiden, onze afde-
lingen moeten samen voegen omdat vaak een
afdeling die met de gemeentegrenzen samenvalt
geen kans heeft op ontplooiing als het aantal
buitenkerkelijken in die gemeente niet groot
genoeg is. Op welke punten en voor welke za-
ken zullen we met andere instellingen voor
maatschappelijk werk moeten samen werken.
Er is op veel terreinen gezamenlijk arbeidster-
rein te vinden en er is een groot gebied waar-
op met anderen tot werkafspraken is te komen.
Waar en hoe zal dat moeten? Ook dat is
een onderwerp dat we deze dagen gezamenlijk
bespreken. En het is wel duidelijk: willen we
voor de buitenkerkelijken in een plaats die niet
overwegend buitenkerkelijk is iets doen, dan
zullen we dit moeten doen in samenwerking
met anderen. We zijn dus van mening dat er
een „planning” nodig is voor het werk in de
toekomst. En dat is niet alleen *onze* mening,
die mening wordt door velen in het maatschap-
pelijk werk gedeeld en andere organisaties be-
nijden er ons om dat we de kracht gevonden
hebben een dergelijke prognose te maken. Want
als we op den duur in Nederland een verant-

woorde subsidiepolitiek willen hebben, dan zal
de subsidiegever toch van te voren moeten uit-
maken waarvoor die subsidie eigenlijk gegeven
wordt en hij zal dus een prognose moeten ma-
ken van het werk dat hij zo de moeite waard
vindt om te subsidiëren.

Het eerste proefveld van een dergelijke prog-
nose voor maatschappelijk werk wordt dus op
het ogenblik bewerkt door Humanitas.

Twee problemen gaan ons bijzonder ter harte:
uitbouw voor de toekomst, samenwerking met
anderen. Tot die samenwerking met anderen,
ik heb het al gezegd, zijn wij op alle momenten
bereid. Daarbij willen wij ons eigen gezicht,
ons eigen karakter niet verliezen. Ons eigen
karakter is dat wij uit gaan van de mens die
zich zelf verwerkelijken moet, die op ondog-
matische wijze moet worden benaderd, die, op
die manier tegemoet getreden, zelf een een-
heid wordt in deze wereld waar het menselijk
bestaan op den duur moet worden gebouwd.

Wil men ons zo aanvaarden dan zullen wij op
ieder moment tot samenwerking met allen die
dat ook wensen, bereid zijn.

Dit beginsel, waarop de statuten van Humanitas
gebaseerd zijn, is het beginsel waaruit wij al-
len, die dit werk doen, voortdurend onze in-
spiratie putten.

A. D. Belinfante

mier

Het blauw, dat aan de hemel bleef,
nadat gij uit mijn ogen dreef,
bezit vliegtuig en vogel vast
en sterrenstromen ingekracht;
netwerk van levens sluit mij in,
ik ben een mier en ren en ren
in deze grote bogen rond,
of ik nog iets van u hervond.

Uit: Dichters van deze tijd
Gerrit Achterberg

STICHTING STEUNFONDS PRAKTISCH HUMANISME

AMERSFOORT

GIRO

6168

Statistiek

Een van de boeken, waarnaar ik telkenjare reikhalzend uitzie, is het Statistisch Zakboek. Het bevat (dit jaar) 199 bladzijden vol met getallen, waarvan vele de fantasie terdege aan het werk zetten. Niet alle. Verscheidene bladzijden sla ik gewoon over. Bij voorbeeld: „Indexcijfers van de consumptieve bestedingen van de Nederlandse bevolking (1958 = 100)”. Of: „Uitvoer volgens gebieden en voornaamste landen van bestemming, 1966”. Maar er zijn misschien mensen die deze bladzijden nu weer met rode oren doornemen. Voor mij bieden andere bladzijden boeiende stof. Ik moet er wel bijzeggen, dat ik de statistieken lees met een lekenoog en er lang niet altijd alles van begrijp.

Op bladzij één bespeur ik tot mijn vreugde, dat er steeds meer bos komt. De laatste vijf jaar zijn er 14.000 hektaren bijgekomen en dat is een hele lap. Helaas is het gebied van de woestegronden verminderd met 40.000 ha, hetgeen een nog grotere lap is. Doordat ik in het gelukkige bezit ben van een exemplaar van 1926 kan ik ook zien hoe het er ruim 40 jaar geleden mee gesteld was. Toen was er 2602 km² bos, nu 2940 km². Toen was er 4440 km² woestegrond, nu 1690 km². Met andere woorden: Veertig jaar geleden was er 7000 km² zwerfgrond en nu nog 4600 km². En dat, terwijl er 5 miljoen landgenoten bijgekomen zijn.

Iedereen weet, dat er meer vrouwen dan mannen zijn en daaruit maakt men dan wel eens op dat veel vrouwen verlangend naar vergeefs naar een huwelijkspartner uitzien. Het valt — voor de vrouwen — nogal mee. In het geheel zijn er op de 1000 mannen 1002 vrouwen, dat is waar. Maar tot de leeftijd van 40 jaar zijn er op de 1000 mannen maar 950 vrouwen, dus de vrouwen hebben ruime keus. Boven de 40 jaar zijn er aanzienlijk veel meer vrouwen dan mannen, namelijk ruim 1100 vrouwen op de 1000 mannen, maar dan wordt er niet meer zo druk gehuwd.

Verder bladerend zie ik, dat er in 1966 23.400 Spanjaarden in ons land waren. Dat is veel meer dan hier ooit in de Tachtigjarige Oorlog zijn geweest. Volgens (overigens niet zeer betrouwbare) overlevering moet het zwarte haar van vele Zeeuwen worden toegeschreven aan de levensvreugdige Spanjaarden van vier eeuwen geleden. Men vraagt zich dan wel eens af: „Waar moet dat heen?”

Waar moet dat heen? In 1920 woonde een kwart van de hele bevolking in gemeenten van 5000 inwoners of minder. Nu nog geen 10 %. In 1920 waren er 42 gemeenten met 20.000 inwoners of meer, waarvan vier meer dan 100.000 inwoners hadden. Nu zijn er 111 van die gemeenten met meer dan 61 % van het totale inwonertal.

Zijn er nog paarden? Jazeker, een goede honderdduizend. Veertig jaar geleden waren er nog meer dan 360.000. Daarentegen zijn er nu

ruim 1.500.000 auto's en nog ruim een kwart miljoen vrachtauto's, terwijl er in 1924 31.000 motorrijtuigen waren. Van bromfietsen hadden ze toen nog nooit gehoord en daarvan waren er op 1 maart 1966 1.578.200. O zo!

We gaan nog even verder. Een mooi plaatje doet zien, dat de gemiddelde afstand tussen de bewoners in de provincie waar ik gehuisvest ben 34 meter bedraagt. In Drente is die gemiddelde afstand 94 meter. Men heeft het daar dus wat ruimer. Maar ik vind 34 meter al genoeg. Het lijkt mij vreselijk ongezellig alsmaar 34 meter van elkaar verwijderd te zijn.

Wist u overigens, dat in 1967 één op de 10.000 gekeurde soldaten de 1½ meter nog niet haalde? Als ze daarvoor zijn afgekeurd, lijkt mij dat onjuist, want de kleinsten zijn de felsten. Je hebt er voor dit merkwuurlijke vak althans, meer aan dan aan die 293 knapen, die stuk voor stuk meer dan 200 pond wogen.

Er zijn ongeveer acht miljoen landgenoten van twintig jaar en ouder. Van die acht miljoen gaan er gemiddeld zes miljoen één keer per jaar naar een museum, dat wil zeggen dat gemiddeld ieder eens in de 16 maanden een museum binnentreedt. Als je nu rekent, dat ik dit jaar al twee keer ben geweest, kun je uitrekenen dat ik mijn rantsoen voor 2½ jaar heb opgemaakt. Het toneelbezoek, gemiddeld één keer in de vier jaar en het concertbezoek, gemiddeld één keer in de vijf jaar, kan ik wel bijhouden, maar bij het bioscoopbezoek, gemiddeld 3 à 4 keer per jaar, blijf ik weer achter. De statistiek vermeldt trouwens, dat er in de huiskamers 2.400.000 privébioscoopjes zijn geïnstalleerd in de vorm van televisietoestellen. Daarenboven zijn er nog zo'n 2.800.000 radiotoestellen. Een eenvoudige berekening leert, dat er dan straks zo iets als f 190 miljoen aan kijken luistergelden binnenkomt.

Nu we toch aan de telecommunicatie zijn, weet u, dat er op elke 13 Nederlanders een telefoon-aansluiting is? Bij een gemiddelde gezinsgrootte van ongeveer 4 personen betekent dit, dat één op de twee gezinnen telefonisch bereikbaar is. Een groot gemak. Tussen haakjes: Er zijn goed 2½ miljoen telefoontoestellen. Dertig jaar geleden waren er 250.000. Het groeit dus wel hard.

Nog even een kleinigheid. Er zijn nu ongeveer 90.000 werklozen. Dertig jaar geleden waren er gemiddeld 370.000 werklozen, maar daarbij valt te bedenken, dat er nu anderhalf maal zoveel inwoners zijn. Rekent u maar uit: in verhouding zouden er nu 550.000 werklozen zijn. De topmaand was januari 1936 met 476.000 werklozen, omgerekend voor nu 700.000! Dat was de goede oude tijd.

Het Statistisch Zakboek is boeiend. En ook heel leerzaam.

H.H.

Van week tot week

Radio — zondag 5 november — 9.45-10.00 uur: A. L. Constandse: „Een verwaarloosd aspect van de Russische revolutie” (Hilv. I)

Televisie — maandag 6 november — 22.15-22.35 uur: (Ned. II)

Radio — zondag 12 november — 9.45-10.00 uur: G. Stuiveling: „Uit humanistisch oogpunt”.

(Hilv. I)